

פנה אל רחל רבינוביץ. האיש הדין לאישיבוע: "אין מה לעשות. הוא לא רוצה יותר לראות אותך בחייו."

דיין נופל על השכל

אלישבע סרצה בכני מר. היא הודיעה שתיסע אל משה דיין לביתו כדי לברר את סיבת ניתוק היחסים ביניהם. אבל היא לא עשתה זאת. כצר לה פנתה אל האיש היחיד שרכש את אמון נה: אהרון שלוש.

שלוש הבטיח לנסות לעזור לה. משלוש מיהרה אלישבע אל הפרקליטה-הידיד. לברר איך עומדת הודעתה האחרונה בהשוואה למה שסיפר לה ערב נסיעתו של דיין ל"חול", כאילו דיין הוא החושש שהיא תעזוב אותו.

הפרקליט סיפר לה כי אמר לה מה ש אמר על דעתו הוא. מבלי שדיבר כלל עם

עומד על דעתו לא לשלם לאלישבע אף אנורה אחת. מוכן לגלות נדיבות-לב ור לסייע לה למצוא עבודה או סידור אחר בחיים. שיפצה אותה על הצער שנגרם לה. למחרת התקשר אלמוני עם אלישבע והודיע לה טלפונית כי אם לא תיקח חזרה את המכתב ששלחה אל דיין, תסבול אמה ישירות מכך.

ביום העשירי התקשר עורך-דין יהושע רוטנשטרייך עם עורך-דין יהודה רסלר. רוטנשטרייך הציג את עצמו כבאיכוחו של משה דיין, ביקש להגיע בשמו להסדר.

בגלל סיבות בלתי ברורות ניתקה לפתע אלישבע את יחסיה עם רסלר, החלה לחפש פרקליט אחר. היא פנתה תחילה אל עורך-דין שמואל תמיר, גוללה בפניו את סיפוי רה. אחרי שיקול ממושך, החליט תמיר שלא לייצגה, כיוון שהוא נחשב ליריב פוליטי של דיין. הוא היפנה אותה לעורך-דין אריה מרינסקי, ממנו חזרה אלישבע, ושבה אל עורך-דין יהודה רסלר, ייפתה את כוחו לסיים את המשא-ומתן בשמה.

היה זה משא-ומתן ארוך ומייגע. אלישבע טענה כי איננה מעוניינת בכסף אלא בעשיית צרות למשה דיין. היא הצהירה פעם, שהיא מוכנה לתרום את הכסף לאיגוד "שני פולין". לבסוף הגיעו פרקליטיו שני הצדדים ליריב הסדר, לפיו ישולם אלישבע כסום של עשרת אלפים ל"י, אבל בצורה שאי-אפשר יהיה לגלות כי שריהביטחון משה דיין הוא שישולם לה את הכסף.

לפי פרטי ההסכם צריך היה עורך-דין רוטנשטרייך להפקיד את הכסף בנאמנותו של עורך-דין רסלר. זה התחייב לשלם את הכסף, בצ'קים בחתימת ידו, לאלישבע. בי שלושה תשלומים: תשלום ראשון בסך 2500 ל"י, בניכוי דמי טירחה, שמועד

פרעונו חל ב-6 בדצמבר 1970; תשלום שני בסכום דומה ל-4 במרץ 1971. ותשלום נוסף על סך 5000 ל"י ל-5 בדצמבר 1971. תמורת סכום זה התבקשה אלישבע לתת את מכתב, לפיו מכתב הפרידה הי זועם שכתבה לדיין אחרי שנודע לה כי "גמר" איתה, נכתב בשעת זעזוע נפשי, ואינו כולל דברי אמת. כאשר סירבה ליתתם על מכתב כזה, היא התבקשה לחתום על מכתב, לפיו היא מודה למרשו של עורך-דין רוטנשטרייך על היחס האדיב שגילה כלפיה, בכך שסייע לה בתשלום עבור הוצאות רפואיות שהיו לה.

כאשר ביקשה אלישבע לראות מטרם מיועד מכתב זה, הסביר לה משהו כי בעזרת מכתב זה אפשר יהיה לקבל הוצאות מהממשלה. אלישבע סירבה לחתום. משה דיין קמצן, טענה, "הוא חושב על כל גרוש. אני רוצה שאם משלמים לי עשרת אלפים ל"י, זה יהיה מהכסף שלו, ולא של הממשלה. שזה יפגע בכיס שלו". לבסוף, התמה אלישבע על מה שביקשו ממנה, התחייבה לשמור על הפרשה בסוד, ולא לפרסמה ברבים. היה ברור כי הי תשלומים, שהתמשכו על פני שנה, נועדו למשוך את שתיקתה למשך שנה זו.

ב-5 לחודש דצמבר האחרון, קיבלה אלי-שבע את התשלום האחרון תמורת שתיקתה. לא היה לה עוד ממה לחשוש, כך חשבה בטעות. האם יתבע אותה משה דיין לדין, יבקש החזיר לו עשרת אלפים ל"י, על כך שהפרה את הבטחתה לשתוק? לא היה צל של סיכון שדיין יעשה צעד כזה. החזרת שקנה לעצמו משה דיין למשך שנה אחת, הגיעה לקיצה.

השאלה שנותרה עדיין פתוחה: בכספו של מי נקנתה חרות זו, בי כספי משה דיין או בכספי משלם המיסים?

בעייה 4: הייתכן

כי שר הביטחון

מסכן את הביטחון?

אולם, זה עוד לא הכל. מסתבר כי בתקופות בהן בילה שר הביטחון בחברתה אל אישבע במקומות שונים, הוא השאיר את כתובת המצאו במשרדו. למקרה שיחפשו אותו בשעת חירום. כאשר באה שעת חירום כזו, היה משה דיין מנהל שיחות בעניינים סודיים כמוסים של המדינה, בנוכחותה של אלי-שבע. הוא היה משוחח עם הרמטכ"ל, עם מוכירי הממשלה ועם אנשי משרדו, מהמקומות בהן בילה אותה שעה בחברי תה של אלישבע.

אלישבע ציוס, שמעה וידעה, שלא בי רצונה, הרבה דברים ופרטים שנשעו ור הושמעו בנוכחותה. היו אפילו מקרים שמשה דיין נתן הוראות בטחוניות כשר היה בחברתה.

במדינה המקיימת צנזורה צבאית ובטחור נית קפדנית ביותר; שיש לה מערכת ענישה וחוקי חירום מיוחדים לכל מי שנחשד רק באפשרות של פגיעה בבטחון המדינה; במדינה בה הושלכו אנשים ל-בתי-כלא רק כשהם שהחזיקו בידיהם סודות שלא היו רשאים להחזיקם לפי ה-חוק, מבלי שהוכחה כל כוונה שלהם ל-השתמש בסודות לרעה זהו מצב חמור. ייתכן שזוהי אולי המשמעות החשובה ביותר של "פרשת אלי-שבע": "התעלמותו של שריהבי-טחון מכללי זהירות וביטחון יסודיים, שעבירה עליהם עגולה דהפי ליי כל אורח.

וזהו גם הנקודה בה מזכירה "פרשת אלישבע" את פרשת שריהגנה פרופיורם בבריטניה: האפשרות שבגלל עירוב ססקי נשים בעסקי המדינה, הגיעו סודות המדינה לידיו אנשים שלא היו מוסמכים לכך.

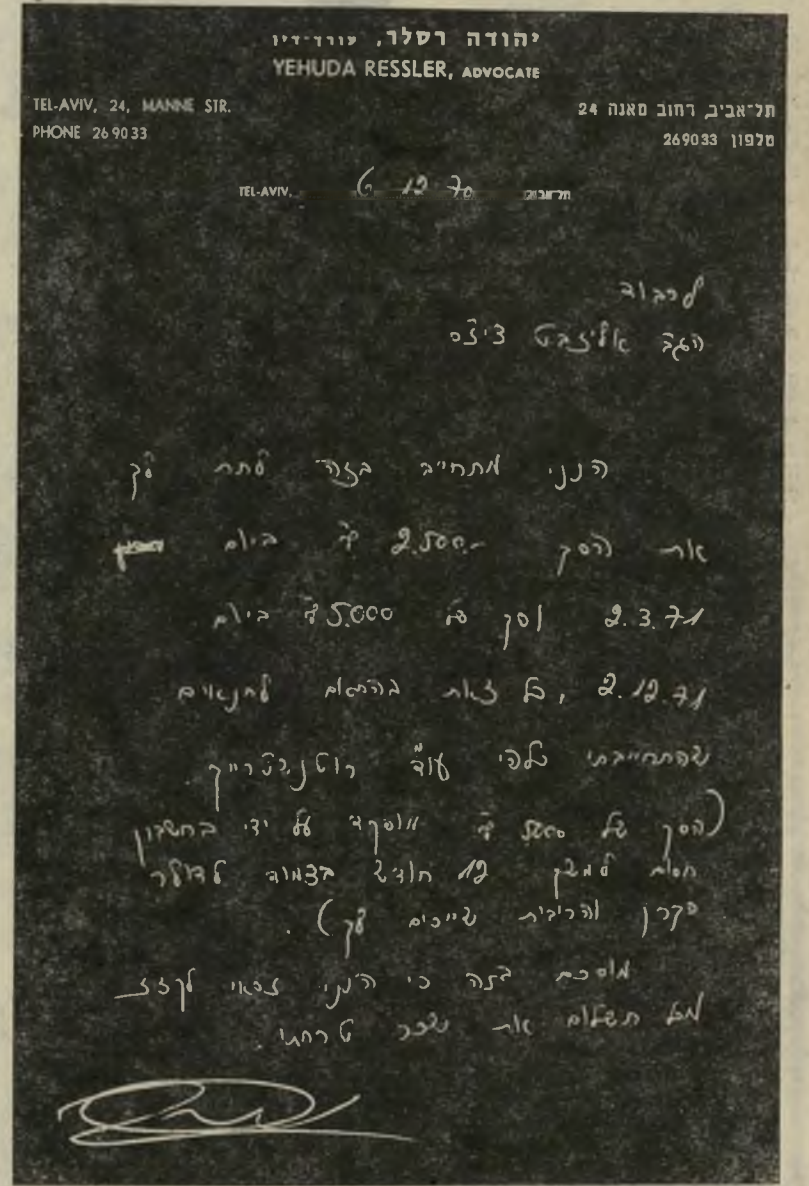
בגליון הבא: "מכתבי אלי-שבע" — מכתב הפרידה שכתבה אלישבע למשה דיין, בו היא מגוללת את פרשת יחסי-הסמך מטריחה כבדות.

בצה"ל, כמו במספר צבאות אחרים בעולם, נהוג שלא לגייס אנשים הי יודעים כהומוסקסואלים. נוהג זה אינו מבוסס על החשש פן אלה יסתו אחרים ליהסיימין הומוסקסואלים, אלא על ההנחה, כי אנשים בעלי נטיה זו, נוטים ל-העלים אותה מידיעת הרבים, אינם מעוניינים שיתפרסמו כ"הומואים" או "מתרוממים". בגלל רצונם העז לשמור בסוד כוונתם נסתרת זו, אומרת אותה הנחה, נתו-נים אנשים אלה לסתנות. מי שמגלה את נטייתם, יכול לסחוט מהם סודות בטחורניים או אחרים.

אם כלל זה חל על גבי חיילים פשוטים, הוא חל על אחת כמה וכמה, לגבי שר הביטחון שהעמיד את עצמו במצב בו ניתן היה להפעיל מעשי סתנות כלפיו. ייתכן ובמהלך יחסיו עם אלישבע, לא נעשתה כל פגיעה ישירה או עקיפה בבטחון הי מדינה. אולם עצם האפשרות, שעלולה הייתה להיווצר פגיעה כזו, היא חמורה ביותר מבחינה בטחוניית.

למשה דיין לא היתה כל ידיעה לגבי מהימנותה הבטחוניית של הנערה עימה פיתח את רומן האהבים שלו לאורך תקופה ארוכה. העובדה שאלישבע התקשרה אליו שבוע עם עיתון זר ומכרה לו את סיפור יחסיה עם שריהביטחון ויר צרת את האפשרות התיאורטית שגם בעבר היא היתה מסוגלת למי כור פרטים על יחסיה עם שרי הביטחון לגורמים זרים. כאמור — זוהי אפשרות תיאורטית בלבד, ואין בה לרמוז דבר על נאמנותה של אלישבע למדינה — אבל האפי שרות היתה קיימת.

העובדה שמשה דיין ניהל את יחסיו עם אלישבע בפומבי ולעיני כל — כשכל אנשי הבהמה בקפה כסית ודמויות אחרות מכולי החברה, יודעים כי שריהבטי חון מביא אוסף את אלישבע מביתה ברחוב דינגוף, יכולה היתה להוות אתגר לכל שירות ריגול זר, לנסות להגיע אל סודות שריהבטחון באמצעות נערה זו.

זהו המכתב שהפקיד עורך-דין יהודה רסלר בידיה של אליזבט — אלישבע ציוס, שהיווה את ההתייבות הרשמית להעביר לרשותה את הסכומים שהופקדו עם חתימת הסכם השתיקה בידיה, עליידי עורך-דין רוטנשטרייך, באיכוחו של משה דיין. המכתב נכתב ביום בו הושג ההסכם. ברור כי משיכת התשלומים למשך שנה, נועדה להבטיח את שתיקת אלישבע.

דיין, עתה ברור לו שדיין אינו רוצה לראות אותה יותר. אלישבע התעלפה. כששבה אליה רוחה ביקשה מהפרקליט לקבוע לה לפחות עוד פגישה אחת עם דיין, בניסיון לשנות את החלטתו. האיש אמר לה שזה יהיה איבוד זמן. אם דיין מחליט לגמור אז הוא גומר.

אבל אלישבע לא היתה מוכנה שיגמרו איתה כליכך מהר. היא פנתה לעורך-דין יהודה רסלר, שאותם ימים התפרסם בזכות מאבקו ברשות השידור על הנהגת שידורי טלוויזיה בימי שישי. היא ביקשה ממנו להגיש תביעה נגד שריהבטחון משה דיין על הפרת הבטחת נישואין. נראה שרסלר לא האמין לסיפור רה. הוא צידצל מלקוח מועדם הי